

Hjørring Kommune

Miljøgodkendelse af kvægbruget på Tuenvej 450, Sindal

Udvidelse af malkekvægsbesætningen

– udvidelse fra 248,94 DE til 473,63 DE

§ 12

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv.
af husdyrbrug

Dato for gyldighed

11. december 2008

Miljø- og naturkontoret

Jørgen Fibigersgade 20

9850 Hirtshals

Telefon 72 33 67 30

teknik-miljoe@hjoerring.dk

www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Resumé og samlet vurdering	5
1.1.	Miljøgodkendelsens omfang	5
1.2.	Offentlighed	6
2.	Generelle forhold	6
2.1.	Beskrivelse af virksomheden	6
2.2.	Meddeleelsespligt	7
2.3.	Revurdering af miljøgodkendelsen	7
2.4.	Ophør	7
3.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	7
3.1.	Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	7
3.2.	Placering i landskabet	8
4.	Husdyrholdet og produktionsforhold	8
4.1.	Husdyrholdet og staldanlæg	8
4.2.	Ventilation	10
4.3.	Fodring	10
4.4.	Ensilage	10
4.5.	Energi og vandforbrug	11
4.6.	Spildevand herunder regnvand	11
4.7.	Driftsforstyrrelser eller uheld	11
5.	Gødningsproduktion og –håndtering	11
5.1.	Gødningstyper og mængder	11
5.2.	Flydende husdyrgødning	12
5.3.	Fastgødning inkl. dybstrøelse	13
6.	Gener fra husdyrbrugets anlæg	14
6.1.	Lugt	14
6.2.	Fluer og skadedyr	15
6.3.	Støj fra anlægget og maskiner	16
6.4.	Transport	16
6.5.	Støv fra anlæg og maskiner	16
6.6.	Lys	16
7.	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	16
7.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	17
7.2.	Bedriftens udbringningsarealer. Oversigt	18
7.3.	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	19
7.4.	Grundvand	19
7.5.	Overfaldevand	21
8.	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	22
9.	Alternative løsninger og 0-alternativet	24
9.1.	Alternative løsninger	24
9.2.	0-alternativet	25
10.	Bilag	26
10.1.	Bilag 1: Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)	26
10.2.	Bilag 2: Anvendte omregningsfaktorer vedr. DE	31
10.3.	Bilag 3: Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre	32
10.4.	Bilag 4: Transportveje	33

10.5.	Bilag 5: Oversigt over lyskilder	34
10.6.	Bilag 6: Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	35
10.7.	Bilag 7: Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter	42
10.8.	Bilag 8: Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 4.....	43
10.9.	Bilag 9: Beredskabsplan.....	44

1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

I dette kapitel gives en meget kort beskrivelse af den ansøgte produktion og miljøgodkendelsens indhold samt centrale vilkår. Desuden kommunens bemærkninger og vurderinger til hvert hovedområde i kort form og endelig hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet.

1.1. Miljøgodkendelsens omfang

Thorbjørn Thomsen, Tuenvvej 450, 9870 Sindal har ansøgt om en miljøgodkendelse for udvidelse af malkekvægsbesætningen fra 248,94 DE til 473,63 DE¹. I forbindelse med udvidelsen skal der bygges en ny kvægstald nord for eksisterende kvægstald samt en ny gyllebeholder øst for og i tilknytning til ejendommens eksisterende bebyggelse. Der bygges traditionelt landbrugsbyggeri, der ikke afviger fra almindelig standard.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 02.07.07.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af kvægproduktionen på Kjærholm, Tuenvvej 450, 9870 Sindal i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **centrale vilkår**:

Husdyrholdets sammensætning og staldindretning – vilkår 4.1.1.

Maksimalt grænser for indhold råprotein/FE – vilkår 4.3.1

Fast overdækning af gyllebeholder nr. 6 og 9 med teltdug vilkår 4.3.1.

Minimum 75 % af dybstrøelsen skal ud spredes direkte – vilkår 5.3.1.

Yderligere efterafgrøder i sædskiftet – vilkår 7.4.1.

Nedsat kvælstofnorm – vilkår 7.4.2.

Sædskifte med et maksimalt udvaskningsindeks – vilkår 7.4.3.

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. Det vil fremgå af de enkelte vilkår. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- 1.1.1. Til dokumentation for, at vilkår vedr. fodringen er overholdt skal der på Kommunens forlangende kunne forevises foderanalyser / faktura for indkøbt foder / effektivitetskontrol / en-dags foderkontrol.
- 1.1.2. Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter / efterafgrøder / kvælstofkvote er overholdt skal opbevares gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v.
- 1.1.3. Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelse, der var gældende på tidspunktet for godkendelsen.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrmiljøloven".

Der skal gøres opmærksom på, at kommunen har direkte adgang til CHR-registeret, til gødningsregnskaberne og til ansøgninger om tilskud efter enkeltbetalingsordningen m.v.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrapere end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

1.2. Offentlighed

Ansøgningen blev offentliggjort den 18.07.07.

Der indkom følgende bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforenings afdeling Hjørring bemærkede at bedriften ligger meget tæt ved habitat nr. 3 Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose. Endvidere bemærkes det, at næringsstofbelastningen er en af de store trusler for habitatets naturtyper og at "udvidelsen kun bør gennemføres, hvis der med tekniske løsninger som anvendelse af BAT, plantning af høje træer (popler o. lign.) kan opnås en opsugning af merforureningen med kvælstof og endda også meget gerne en sænkning af forureningen fra den eksisterende produktion."

Bemærkninger gav ikke anledning til justeringer af projektet i det kommunen allerede er opmærksom på ejendommens beliggenhed i forhold til habitat nr. 3 Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 22.10.08 udsendt til høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 05.12.08.

Der indkom følgende bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling Hjørring forespurgte hvorfor gylleforsuring ikke var medtaget som ammoniakreduktionsstiltag, og hvorfor der i ansøgningen er beregnet 15 % ammoniakreduktion, når lovkravet til ammoniakreduktion i 2008 er 20 %. Kommunen har oplyst at gylleforsuring ikke er teknisk muligt i den aktuelle sag, da ansøger har valgt "præfabrikeret drænet gulv." Her er der fast gulv over det hele, og gyllen føres via dræn direkte til gyllebeholderen. Gyllebeholderne i den aktuelle sag er overdækket, det vil således ikke være hensigtsmæssigt at forsure gyllen i tankene, da fordampningen allerede er minimeret. Ansøgningen er som nævnt i afsnit 1.1 indsendt i 2007, hvorfor kravet til ammoniakreduktion er 15 % og ikke 20 %.

Bemærkningerne gav ikke anledning til justeringer af projektet.

Den endelige miljøgodkendelse blev offentliggjort i uge 51 2008 med en klagefrist til den 14.01.2009. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Miljøklagenævnet.

2. GENERELLE FORHOLD

I dette kapitel beskrives en række juridiske forhold ved godkendelsen, såsom meddelelsespligt ved ændringer, godkendelsens varighed m.v.

2.1. Beskrivelse af virksomheden

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Tuenvvej 450, 9870 Sindal. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 62350, og ejendommen har CVR nr. 62916850.

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse af 15.09.08 (bilag 1), og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Det samme gør dyreholdets størrelse inden for samme dyretype som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtgrænser, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

De angivne DE er opgivet i henhold til den Husdyrgødningsbekendtgørelse, der var gældende på tidspunktet for denne miljøgodkendelse.

2.2. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår³.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare⁴.

2.3. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering⁵. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2016.

2.4. Ophør

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet og gengivet i vilkårene på side 5.

Anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi" (BAT) vil være omtalt i de enkelte kapitler og afsnit, hvor det er relevant. Da krav om BAT har særligt fokus og udspringer af et EU-direktiv, findes en samlet redegørelse om BAT og tilhørende vurderinger i kapitel 8.

3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav i forhold til naboer, vandforsyning, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

3.1. Afstande til beboelser, fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbruget er placeret med ca. 200 meter til nærmeste beboelse, der ligger vest - nordvest for de eksisterende staldbygninger. Afstanden fra den nye staldbygning til nærmeste naboskel er 50 meter. Ca. 230 meter vest for de nye staldbygninger findes den nærmeste nabo uden landbrugspligt. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er beliggende mere end 2.000 meter vest for ejendommens anlæg. Der er mere end 3.000 meter til nærmeste byzone, Tolne.

³ jf. § 16 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁴ jf. § 15 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁵ jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

På kortet ovenfor ser den nye gyllebeholder ud til at ligge tværs over skel, dette er imidlertid ikke tilfældet, idet ejendommen på Tuenvej 450 er samnoteret med ejendommen Tuenvej 452. Dette medfører at byggeriet af den nye gyllebeholder skelmæssigt kan lade sig gøre.

Kommunen har desuden konstateret, at det projekterede anlæg ikke er i konflikt med eksisterende fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

3.2. Placering i landskabet

Der er ansøgt om ny kostald på 2.200 m², der har en højde på 10 m, ny overdækket gyllebeholder på 5.000 m³. Gyllebeholderen overdækkes med teltdug.

Byggeriet vil blive opført i samme materialer som det eksisterende staldsystem.

Produktionsanlægget er beliggende i det åbne land ca. 2.080 meter øst for Vogn, som er den nærmeste landsby i området.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Ejendommen er beliggende udenfor områder udpeget som værende værdifuldt kulturmiljø, geologisk beskyttelsesområde, geologisk interesseområde og særligt værdifuldt landskab.

Kommunen vurderer derfor samlet, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området.

4. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider, driftsforstyrrelser og uheld. Anlæggets mulige påvirkninger af natur og miljø samt evt. gener for beboere i nærområdet beskrives derimod i kapitlerne 6 og 7.

4.1. Husdyrholdet og staldanlæg

4.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

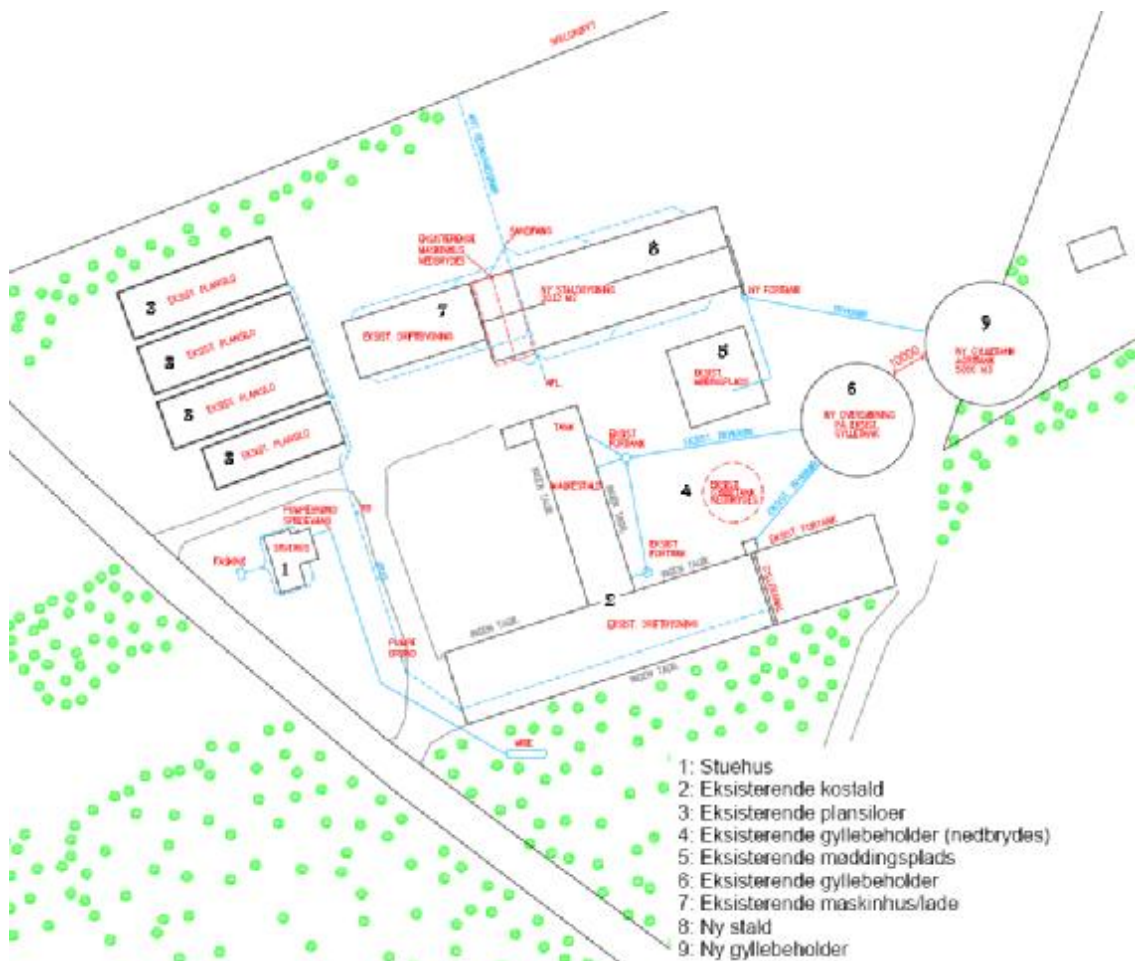

Dyrehold og staldtype for an-søgt drift	<i>Staldafsnit nr.</i>	<i>Antal årssdyr</i>	<i>DE</i>
<i>Malkeko, tungrace, sengestald m fast gulv^a</i>	<i>Eksisterende stald</i>	200	235,29
<i>Malkeko, tungrace, sengestald m præfabrikeret drænet gulv^a</i>	<i>Eksisterende stald</i>	100	117,65
<i>Kvier, tung race (6 mdr. – kælvning), Sengestald m præfabrikeret drænet gulv</i>	<i>Eksisterende stald</i>	25	9,62
<i>Småkalv, tung race (0 – 6 mdr.), Dybstrøelse hele arealet</i>	<i>Ny stald</i>	80	16,33
<i>Tyrekalve, tung race (0 – 6 mdr.), Dybstrøelse hele arealet^b</i>	<i>Ny stald</i>	175	2,16
<i>Malkeko tungrace, Dybstrøelse hele arealet^a</i>	<i>Ny stald</i>	10	11,76
<i>Malkeko tungrace, sengestald m præfabrikeret drænet gulv^a</i>	<i>Ny stald</i>	60	70,59
<i>Kvier, tung race (6 mdr. – kælvning), Sengestald m præfabrikeret drænet gulv</i>	<i>Ny stald</i>	25	9,62
<i>1 voksen årshest, under 300 kg</i>	<i>Ny stald</i>	3	0,61
<i>Dyreenheder i alt</i>			473,63

^a Foderkorrektion 160,0 g råprotein/FE.

^b vægtinterval 40 – 60 kg.

I bilag 2 findes de anvendte omregningsfaktorer for dyreenheder, som var gældende på tidspunktet for godkendelse.

Anlægstegningen ses også i bilag 3.

Miljøgodkendelsen er givet på grundlag af de oplysninger om husdyrholdet og staldtyper i den ansøgte produktion, som fremgår af vilkår 4.1.1. ovenfor.

4.2. Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle staldafsnit. Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært vier forholdsvis tørre, men det store luftskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

4.3. Fodring

4.3.1. Til malkekøerne må der maksimalt tildeles 160,0 g råprotein/FE.

I ansøgningen er råprotein indholdet til malkekøer opgivet til at være 160,0 g råprotein/FE. Disse værdier indgår som forudsætning for beregningen den tilladte udvaskning af kvælstof til miljøet / det tilladte overskud af fosfor på bedriften.

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

4.4. Ensilage

4.4.1. Markstakke med ensilage må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra naboskel med beboelse.

Ensilagen opbevares dels i eksisterende køresilo på ca. 2.160 m² og dels i markstak. Ved opbevaring i markstak skal ovenstående vilkår overholdes.

4.5. Energi og vandforbrug

Ansøger har opgivet det forventede forbrug af el og vand på årsplan (bilag 1). Det forventede forbrug af el og vand på årsplan ligger på normerne for tilsvarende bedrifter. Produktionen forsynes med vand fra vandværk.

Ansøger har opgivet det forventede forbrug af olie og diesel på årsplan (bilag 1). Det forventede forbrug af el og vand på årsplan ligger på normerne for tilsvarende bedrifter. Produktionen forsynes med vand fra vandværk.

Se i øvrigt kapitel 8 og 9.

Kommunen vurderer på baggrund af de oplyste forbrugsmængder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

4.6. Spildevand herunder regnvand

4.6.1. Det er en forudsætning for opførelse af bygning, at der opnås en særskilt udlednings-/nedsivningstilladelse.

Spildevand fra produktionen udgøres af malkeumsvand, vand fra rengøring af stalde og vand fra vaskepladsen (møddingspladsen), i alt ca. 325 m³. Oversigt over spildevandsforhold ses i bilag 1 og afløbsforhold ses i bilag 3. Spildevandet samt overfladevand fra ensilageplads ledes til gyllebeholder. Overfladevand fra befæstede arealer ved den nye staldbygning samt tagvand herfra ledes via dræn i lukkede ledninger og sandfang til skelgrøft og videre ud i Bollerhedegrøften.

Rengøringsvand og drikkevandsspild er indregnet i mængden af gylle.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at rumme de angivne mængder spildevand i ansøgt drift. Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis.

4.7. Driftsforstyrrelser eller uheld

4.7.1. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften (vedlagt som bilag 9).

Der er udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v., se bilag 9.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING

I dette kapitel beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på ejendommen og evt. afsættes og modtages fra anden side. Husdyrgødningens opbevaring, håndtering og evt. teknisk forarbejdning indgår også heri.

5.1. Gødningstyper og mængder

Nedenstående oversigt viser den årlige produktion af husdyrgødning på ejendommen i det ansøgte projekt samt modtaget og afsat husdyrgødning. I den ansøgte bedrift produceres 7.752 tons gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand samt 823 tons dybstrøelse. I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Gylle	42.364,03	8.302,14	442,76
Dybstrøelse	3.793,91	493,07	30,87
I alt	46.157,94	8.795,21	473,63

5.2. Flydende husdyrgødning

- 5.2.1. Gyllebeholderne på 4000 m³ og 5000 m³ skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.
- 5.2.2. Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker inden for 1.000 m til de såkaldte § 7 naturarealer skal ske ved nedfældning. Se nedenstående kort.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning er 7.752 m³.

Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene. De to store beholdere bliver overdækket. Dermed skal direkte nedbør til disse beholdere. Nedbør til ensilagepladsen er beregnet til 1.500 m³, og der er beregnet 25 m³ regnvand fra møddingspladsen. Det samlede årlige behov for opbevaring er således ca. 9.299 m³.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 9.000 m³, hvilket svarer til 11,6 måneders opbevaring. Der findes 2 gyllebeholdere på ejendommen, når den nye, ansøgte beholder er opført og den lille gamle beholder er nedbrudt.

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe-System
Gyllebeholder	4	1986	900	Nedbrydes	
Gyllebeholder	6	2005	4.000	Teltdug	Ikke fast
Ny gyllebeholder	9	2009	5.000	Teltdug	Ikke fast
I alt			9.000		

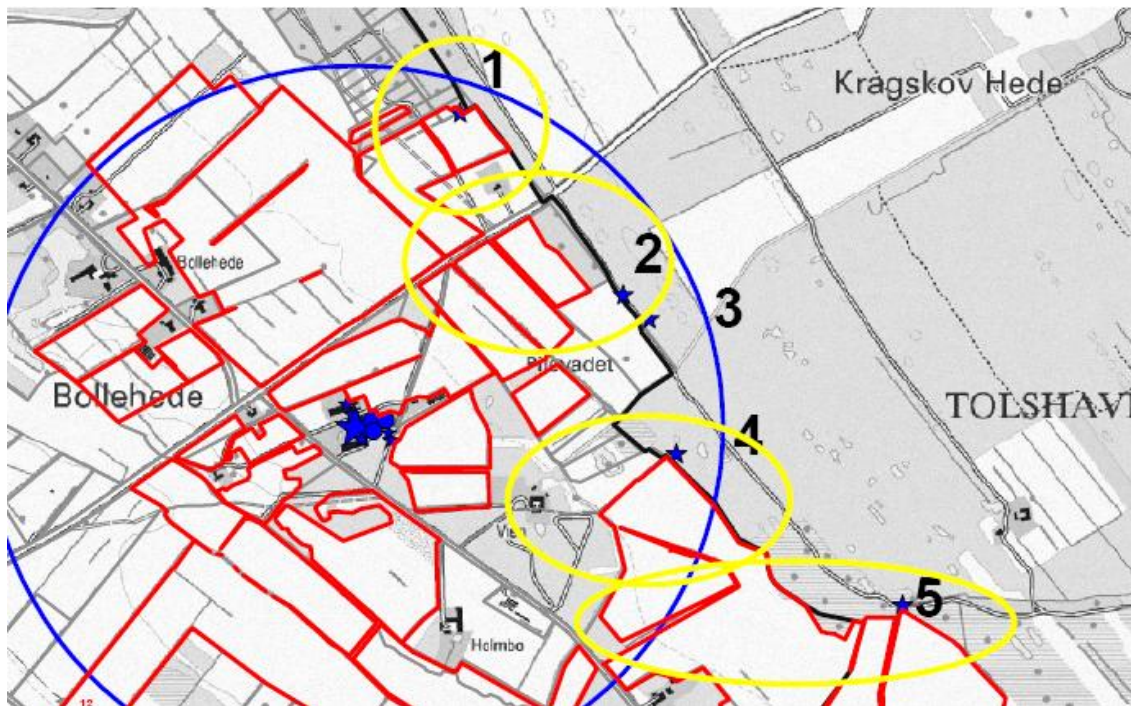
Gyllebeholdernes placering fremkort af oversigtstegningen i afsnit 4.1.

Den nye gyllebeholder samt den store eksisterende beholder, forsynes med fast overdækning i form af teltdug. Den nye beholder forsynes ikke med fast pumpeanlæg, ligesom der på den eksisterende beholdere ikke findes fast pumpeanlæg. Der foreligger en beredskabsplan, der beskriver hvilke handlinger, der skal sættes i gang ved udslip af gylle, se kapitel 10.

Gylle fra beholdere udbringes med gyllevogn med suger. Gyllen nedfældes, således at fordamningen minimeres.

Kommunen vurderer, at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde gødningsbekendtgørelsens krav.

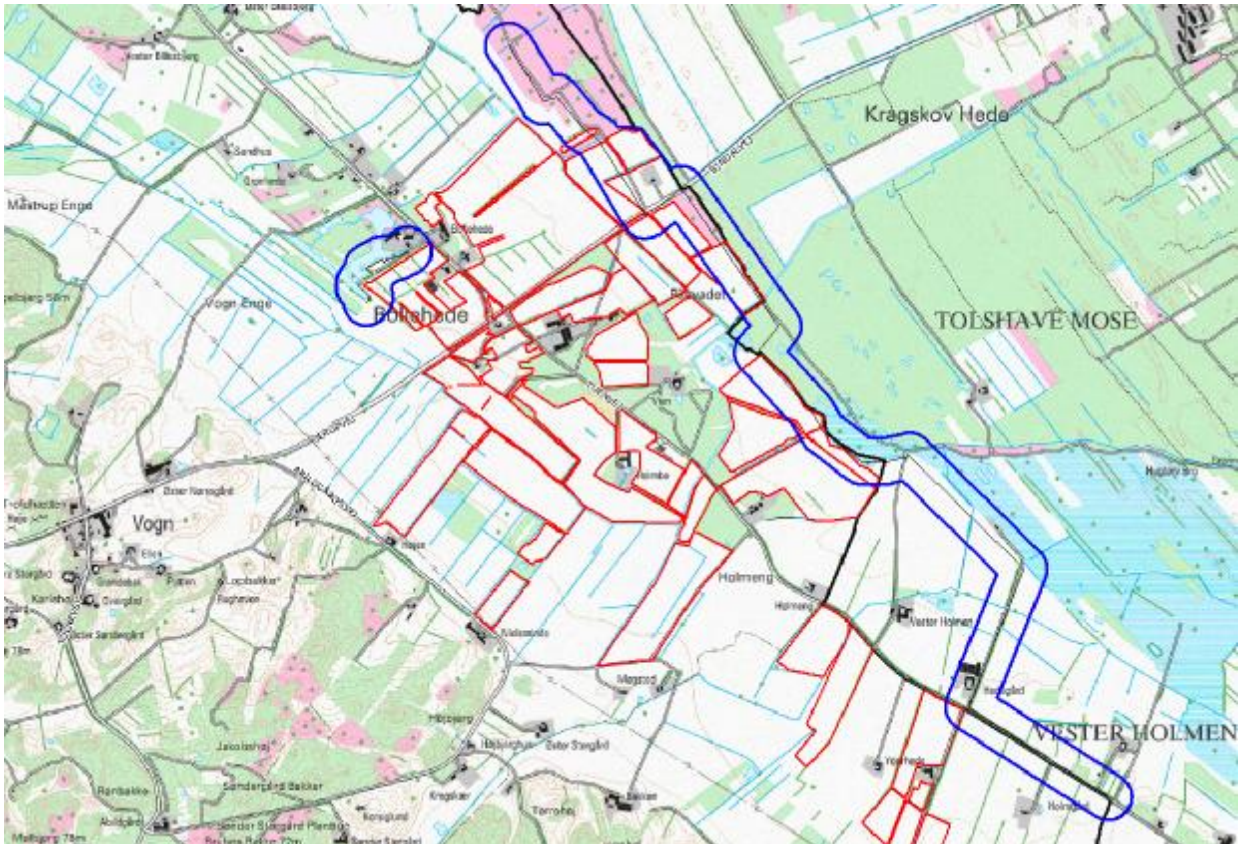
Vilkåret vedr. overdækning er med til at sikre, at ammoniakfordampningen fra produktionen holdes under det niveau, der omtales i afsnit 6.1. Overdækningen vil desuden reducere lugtemission til omgivelserne.

Udbringingsarealer, som har krav om nedfældning af husdyrgødning (gul cirkel).

5.3. Fastgødning inkl. dybstrøelse

- 5.3.1. Andelen af dybstrøelse, som udspreddes på marken direkte fra stalden, skal minimum være 75 %.
- 5.3.2. Markstakke med komposteret dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 100 meter fra følgende naturområder: Habitatområde H3, Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose samt beskyttet sø ved Tuenvej 531 – 539 (se kortudsnit herunder).

Rød markering = udbringningsarealer, Blå markering = 100 m zone til habitatområde Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose samt beskyttet sø ved Tuenvvej 531 – 539.

75 % af dybstrøelsen spredes direkte fra stalden og ud på marken, hvor den indarbejdes i jorden inden for seks timer.

Der må i en zone på 100 m fra Habitatområde H3, Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose samt søen ved Tuenvvej 531 -539 ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse. På kortet ovenfor markerer det blå område zonen, hvor der ikke må placeres markstakke med komposteret dybstrøelse.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

I dette kapitel beskrives og vurderes mulige gener som følge af lugt, transport, støj, fluer, støv og lys. Bedriftens mulige påvirkninger af natur og miljø behandles i kapitel 7.

6.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) – Geneafstanden	Aktuelle afstande (m)	
		Kostald	Ny stald
Byzone / Sommerhusområde	370	2130	2145
Samlet bebyggelse	244	2098	2122
Enkelt bolig	99	312	290

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Husdyrbruget er placeret med ca. 200 meter til nærmeste beboelse, der ligger vest - nord-vest for de eksisterende staldbygninger. Ca. 230 meter vest for de nye staldbygninger findes den nærmeste nabo uden landbrugspligt. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er beliggende mere end 2.000 meter vest for ejendommens anlæg. Der er mere end 3.000 meter til nærmeste byzone, Tolne.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel. Den lille eksisterende gyllebeholder er med naturligt flydelag, mens den nye gyllebeholder og den store eksisterende beholder forsynes med fast overdækning i form af teltdug, se afsnit 5.2. Denne overdækning, er et vilkår, der er krævet for at reducere ammoniaknedfaldet på det nærliggende naturområde, men vil også medvirke til at nedsætte lugtemissionen fra beholderen.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugtgenerne fra staldventilationen kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne.

6.2. Fluer og skadedyr

Ved fluegener bekæmpes de med rovfluer i sengestalden mens der i dybstrøelsen i kalve og kælvningsbokse vil blive udvandet med Neporex mod fluelarver. Der holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr. Døde dyr opbevares under låg.

Husdyrbruget tegner abonnement ved Dansk Skadedyr Kontrol til bekæmpelse af rotter en gang månedligt.

Mosegrise og muldvarper vil blive bekæmpet i det omfang problemet måtte forekomme. Muldvarper bekæmpes med saks eller ved hjælp af fosforbrite-kapsler.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.). Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

6.3. Støj fra anlægget og maskiner

De væsentligste stationære støjklender fra husdyrbruget er malkeanlæg, gyllepumper og kompressorer. Hovedparten af de stationære støjklender er placeret inde i bygningerne, vaccumpumpen står i et isoleret rum, således at støjen fra denne dæmpes.

De væsentligste periodiske støjgener vil være fra landbrugsmaskiner i forbindelse med markarbejde samt ved levering af korn og foderstoffer og indkøring af grovfoder. Markarbejde vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ved ensilering og forårs- og efterårsarbejde i marken). Indkøring af grovfoder vil normalt kun finde sted en gang om dagen. Der må endvidere påregnes støj fra dyrene, når de flyttes til og fra ejendommen og mellem staldafsnittene.

På grund af forholdsvis stor afstand til naboer forventer kommunen, at driften af husdyrbruget ikke vil give anledning til støjgener for naboer.

6.4. Transport

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og afhentning af spædkalve/kvæg til slagteri sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden. Transportveje for gylle er fastsat som det fremgår af kortet i bilag 4.

Transport af korn, halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat. I forbindelse med høst af grovfoder, kan kørsel ligeledes finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, at omfanget af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. De aftalte ruter for transport af gylle, er efter kommunens vurdering de bedst egnede og de, som medfører færrest mulige gener for færrest mulige beboere.

Støj og rystelser i forbindelse med transport, vil dog altid være afhængig af i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på tidspunktet.

6.5. Støv fra anlæg og maskiner

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler. I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Kommunen vurderer, at støvgener fra anlægget og fra transporter ikke vil medføre væsentlige gener for beboerne i lokalområdet.

Støv som følge af transporter, vil dog altid være afhængig af, i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

6.6. Lys

Der er udendørs belysning ved vest-, øst- og nordgavlen på den eksisterende kostald, på vestgavlen af maskinhuset samt ved porten i maskinhuset.

Der er vågebelysning i eksisterende stald samt i den nye stald. Oversigt over lysklenderne ses i bilag 5.

Kommunen forventer ikke at belysningen på ejendommen vil medføre væsentlige gener for trafikanter eller naboer.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

I dette kapitel beskrives og vurderes hvordan bedriftens ammoniakfordampning og tabet af kvælstof og fosfor fra udbringningsarealerne påvirker naturområder, søer, vandløb, fjord, hav og grundvand.

7.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 3.374 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 3.608 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 234 kg kvælstof pr. år.

Disse beregninger er fratrukket den generelle reduktion i fordampningen, som husdyrmiljøloven har fastlagt. Kravet er, at der skal ske en reduktion på 15 % for de stalde hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Ansøger har opfyldt dette krav ved gennemføre fodertilpasning, overdække gylletanke, udsprede 75 % af dybstrøelsen direkte fra stalden og ved at anvende præfabrikeret, drænet gulv i nogle staldafsnit., se vilkår 4.1.1., 4.3.1, 5.2.1. og 5.3.1.

De anførte tilpasninger af anlægget / driften medfører, at ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 1.493 kg N mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 15 %. De ekstra kg vurderes som frivillige i forhold til en eventuel senere udvidelse.

Fordampningen af ammoniak vil primært ske fra staldventilationen og i mindre omfang fra husdyrbrugets gyllebeholdere. Som følge af fast overdækning på alle gyllebeholdere, er fordampningen herfra ubetydelig.

I en radius på 1000 meter omkring ejendommen er der Natura 2000 områder, arealer beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og flere små moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Udvidelsen af bedriften medfører en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på i alt ammoniak 234 kg N/år. Beregningen er foretaget med de forudsætninger, der fremgår af vilkårene 4.1.1., 4.3.1, 5.2.1. og 5.3.1.

Den forøgede afsætning af ammoniak i 6 udvalgte naturpunkter (fig. nedenfor) er beregnet til 0,0 N/ha per år. Den forøgede afsætning af ammoniak i nærmeste Natura 2000 område er beregnet til 0,0 kg N/ha per år (naturpunkt 2 og 3). Afsætningen af ammoniak i naturpunkt 2 og 3 må højst være 0,0 kg N/ha per år.

I beregningerne af den forøgede afsætning af ammoniak indgår ikke bedrag fra udbringning af husdyrgødning. Det kan derfor ikke udelukkes, at udbringningsarealer, der grænser op til Natura 2000 kvælstoffølsomme arealer (naturpunkt 1-5), har en negativ påvirkning på disse arealer (fig. under afsnit 7.2). Der skal derfor ske nedfældning af husdyrgødning i en zone på 1000 meter fra Natur 2000 området, se vilkår 7.2.1.

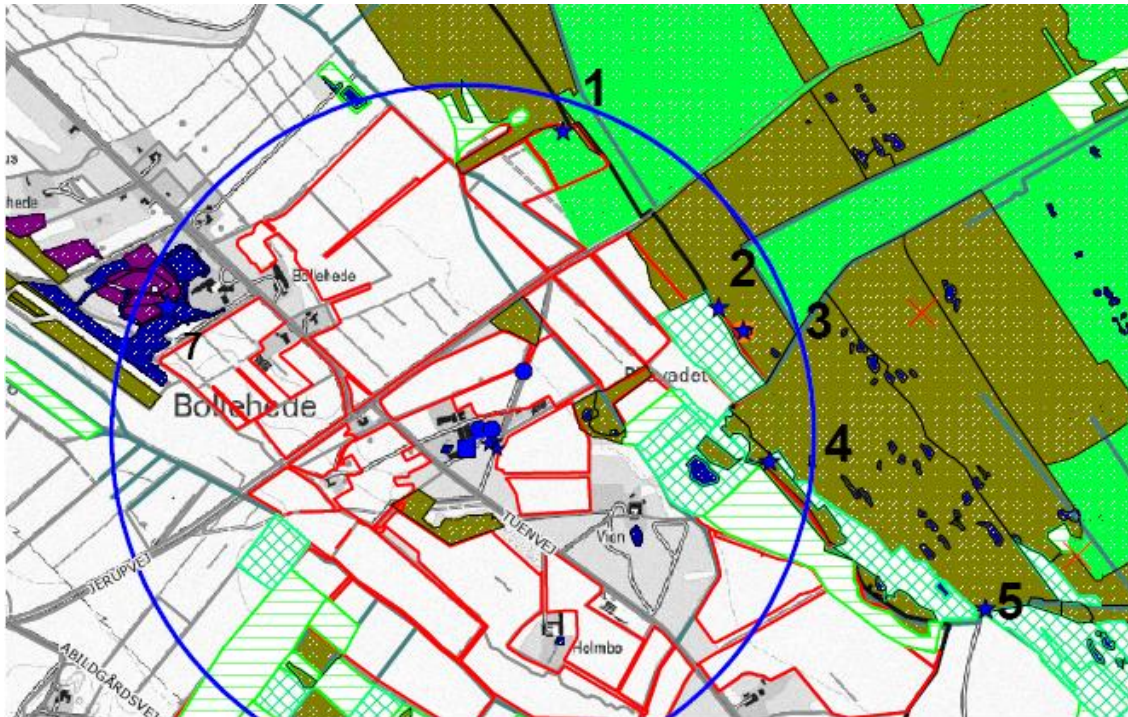
Hjørring Kommune vurderer, at udvidelsen som beskrevet i ansøgningen og med de ovennævnte vilkår:

- vil have en neutral effekt på Natura 2000 området.
- vil have en neutral effekt på arter beskyttede efter EF-habitatsdirektivet bilag IV.
- ikke vil påvirke de beskyttede naturarealer⁶, der ligger inden for en radius på 1.000 m fra stald- og lageranlæg. Den forøgede belastning med ammoniak i naturpunkt 7 må højst være 0,7 kg N/ha/år. Der vurderes ikke at være en kumulativ effekt, idet der inden for en radius på 1.000 fra bedriften ikke er registreret andre ejendomme med mere end 75 DE.
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringningsarealer.
- vil have en neutral betydning for de biologiske værdier i det fredede område Eskær Skov, der er den nærmeste fredning omkring 2 km vest for ejendommen.

---

⁶ Naturarealer defineret efter Husdyrlovens § 7 og Naturbeskyttelseslovens § 3

En forudsætning for, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur, er at afsætningen af ammoniak i naturpunkt 2 og 3 ikke er højere end 0,0 kg N/ha per år og under forudsætning af, at vilkår 4.1.1., 4.3.1, 5.2.1. og 5.3.1. overholdes.

Ejendommens (blå firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-7 (blå stjerne) og arealer beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Blå cirkel angiver 1 km radius omkring ejendommen. Udbringningsarealer er angivet med rød.

Samlet vurderer kommunen, at det konkrete projekt ikke vil medføre forringelser for kvælstoffølsomme naturområder.

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i bilag 6.

7.2. Bedriftens udbringningsarealer. Oversigt

Til ejendommen hører 264,51 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer. Arealerne modtager gylle med 1,79 DE/ha. Nedenstående oversigt viser hvor mange ha, der er placeret i nitratfølsomme områder og i indsatsplan område.

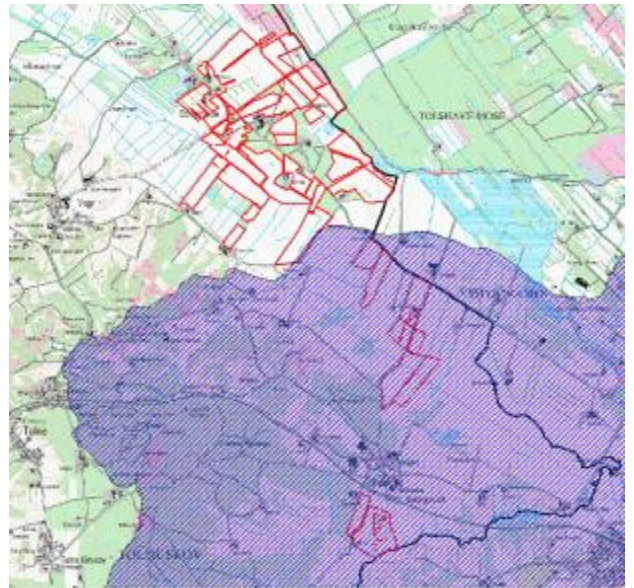
Areal	I alt (ha)	I Nitratfølsomme indvindingsområde (ha)	I indsatsplan område (ha)
Ejede og forpagtede	264,51	10,59	10,59

Nogle af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, ca. 10,6 ha. Beregningerne med det sædskifte, der er angivet i ansøgningen, viser dog en reduktion i nitratudvaskningen fra arealerne i den ansøgte drift.

Ca. 62 ha ligger i opland til Hirsholmene, de resterende ca. 203 ha afvander til Skagerrak.

Østlige udspretningsarealer: Rød markering: udspretningsareal, blå markering: Indsatsområde og Nitratfølsomt indvindingsområde.

Vestlige udspretningsarealer: Rød markering: udspretningsareal, skraveret blå: område med udledning via Elling Å til Hirsholmene.

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

7.3. Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Der er registreret spidssnuet frø *Rana arvalis* omfattet af EF-habitatsdirektivets bilag IV i nærheden af ejendommen (naturpunkt 3, fig. 1, bilag 6). Herudover kan enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra* og markfirben *Lacerta agilis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatsdirektivets bilag II.

Områdets vandhuller, der fungerer som opholdssted for spidssnuet frø, er typisk brunvandet søer, som er følsomme over for afsætning af ammoniak. Hjørring Kommune vurderer, at søerne har en tålegrænse på 5,0 – 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 15,1 kg N/ha per år. Hjørring Kommune vurderer på denne baggrund, at en forøget afsætning af ammoniak på 0,0 kg N/ha per år må betragtes som en uvæsentlig påvirkning af leve- og opholdssted for spidssnuet frø.

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for spidssnuet frø.

7.4. Grundvand

- 7.4.1. Ved beregning af bedriftens kvælstofkvote, skal alle afgrøders kvælstofnorm ned sættes til 82 % af Plantedirektoratets til en hver tid gældende normer.
- 7.4.2. På bedriften skal der hvert år være 10 % efterafgrøder, svarende til alt 26,5 ha – ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Af disse skal der hvert år være placeret mindst 1,1 ha i markerne beliggende i nitratfølsomt område (mark nr. 70, 71, 72 og 73). Og mindst 10,2 ha i markerne beliggende i nitratklasse 1 (mark nr. 5-1, 7, 8, 8-1, 9, 10, 11, 12, 24, 25, 25-2, 25-3, 26, 26-2, 27, 27-0, 27-1, 27-3, 200, 201, 300, 301 og 302). Efterafgrøderne skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

nævnt i vilkår 7.4.2. Det valgte sædskifte er beskrevet i bilag 7, der er et uddrag af den officielle standardliste⁸.

De ovennævnte ca. 11 ha i nitratfølsomt område ligger samtidig i et område, der er udarbejdet en indsatsplan for (OSD 3). De ligger dog ikke i områder, hvor der er prioriteret diverse indsatser (hverken indsatsområde 1, 2 eller 3.)

Husdyrmiljøloven fastlægger, at hvis der forligger en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, der omfatter et projekts udbringningsarealer, skal retningslinjer heri værende styrende for miljøgodkendelse af projektet. Kommunen vurderer, at der i indsatsplanen for OSD 3 ikke er retningslinjer, som giver anledning til yderligere vilkår i denne miljøgodkendelse.

7.5. Overfaldevand

Vandløb og søer

En del af udbringningsarealerne er vandløbsnære, men skrånere ikke kraftig ned til beskyttede vandløb. Udvaskning af fosfat og kvælstof vurderes på denne baggrund ikke at udgøre en betydelig risiko for vandløbenes miljø.

Skagerrak

Trefjerdedele af udbringningsarealerne afvander til Skagerrak. Til dette vandområde stilles der i husdyrmiljøloven ikke maksimale grænser for udledning af kvælstof og fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler til dette vandområde.

Kommunen har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund). I udpegningsgrundlagene for de 2 områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø.

Kommunen vurderer derfor, at der ikke er behov for at stille særlige vilkår til projektet, hverken i relation til husdyrloven eller habitatdirektivets forpligtelser.

Hirsholmene, havet vest herfor og Elling Ås udløb

Ca. 62 ha (mark 5, 5-1, 9, 10, 11, 11-1, 21, 22, 22-1, 400, 401) afvander til Kattegat. En forøget udledning af kvælstof her vurderes af kommunen at kunne medføre en merbelastning af de kystnære habitatområder i den nordlige del af Kattegat habitatområde H4 (Hirsholmene, havet vest herfor og Elling Ås udløb). De kvælstoffølsomme elementer i udpegningsgrundlaget ses i bilag 8⁹.

Imidlertid ligger arealerne i et område, der i perioden 2001 – 2005 har haft en nedgang i husdyrintensiteten. Kommunen vurderer, at denne nedgang har betydet en mindre udledning af kvælstof til Kattegat, da udvaskningen pr. DE i samme periode er faldet tilsvarende i perioden.

Kommunen vurderer derfor, at en merbelastning med kvælstof fra det ansøgte projekt hverken i sig selv, eller sammen med andre kilder eller projekter i området, vil påvirke udpegningsgrundlagene for habitatområderne negativt. Kommunen stiller derfor ikke yderligere krav.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor lavbundsarealer og ingen udbringningsarealer afvander til Natura-2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til overskuddet af fosfor på bedriften.

Det er kommunens samlede vurdering at projektets udledning af kvælstof og fosfor til hav hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsent-

---

⁸ Miljøministeriets notat af 28-02-2007 om standardsædskifter og referencesædskifter.

⁹ "Ændret administrationsgrundlag for beskyttelse af Natura-2000 områder i Kattegat i forbindelse med etablering, ændring eller udvidelse af husdyrbrug." Vedtaget af Plan- og Miljøudvalget den 21.04.08 - http://synkron.hjoerringkom.dk/graphics/Hj%F8rring%20Kommune/Byraad%20og%20politik/Plan%20og%20miljoeudvalget%202008/Referat%20PMU%2021.%20april%202008%20_%E5bent_.pdf.

lig indvirkning på udpegningsgrundlaget for habitatområde H4 (Hirsholmene, havet vest herfor og Elling Ås udløb).

8. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette kapitel skal der drages samtlende konklusioner for BAT helhedsindsatsen med beskrivelse af afvejninger. F.eks. for hvor den overvejende BAT indsats er lagt, og med hvilke argumenter.

8.1.1. I staldafsnit 1 skal staldsystemet leve op til bedste tilgængelige staldsystem senest ved næste gennemgribende renovering af inventaret.

Hovedparten af anlægget renoveres med udvidelsen. Ansøger oplyser, at de ca. 200 sengepladser, der ikke renoveres, forventes at have en levetid på ca. 10 år.

BAT er berørt i flere af de tidligere afsnit, og der er evt. formuleret vilkår relation til EU-direktivets krav herom. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er universelle og derfor kan overføres til kvægbrug.

I dette kapitel gives en samlet beskrivelse og konklusion vedr. BAT.

Først præsenteres ansøgers egen redegørelse for anvendelsen af bedst tilgængelig teknik og alternativer. Denne redegørelse er gengivet i kursiv.

Staldsystemer + teknologi i stald

Der anvendes præfabrikeret drænet gulv i den del af den nuværende kostald som skal renoveres ligeledes indrettes de nye stipladser i goldkoafdelingen med drænet gulv jf. BAT 107.04-51.

Ved næste renovering vil det være en fordel at lægge et drænet gulv i det afsnit, som ikke renoveres ved denne udvidelse, eller et tilsvarende gulv med en lavere ammoniakfordampning.

Hensigtsmæssig drift:

- *Medarbejdere trænes og uddannes*
- *Vand og energiforbrug registreres.*
- *Affaldsdannelse samt anvendelse af handelsgødning og husdyrgødning registreres*
- *Der laves gødningsplaner*

Vand til køer:

- *Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild*
- *Vandforbrug registreres*
- *Lækager identificeres og repareres*

Foder

- *Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden inden for kvægfodring*
- *Der tages analyser af alt grovfoder, og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.*

Energiforbrug:

- *Staldene er med naturligventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.*
- *Der er etableret varmegenindvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Det varme vand anvendes til rengøring af malkeanlægget og til at blande mælkepulver med.*
- *Glødepærer, bør erstattes af A-pærer. En A-pærer sparer 75 % i forhold til en tilsvarende glødepære.*
- *Der sidder reflektorer på lysstofrør, således at lys effekten er høj.*

- Vinduer, ovenlysvinduer og -tagplader holdes rene, således at belysning spares i dagtimer. Lysefarver i staldene, giver bedre udnyttelse af lyset.
- Flytning af gylle foregår i lastbil for at øge effektiviteten.
- De store gylletanke er overdækkede, hvilket medfører færre transporter af gylle, idet der ikke falder direkte nedbør i beholderne.

Opbevaring af gødning:

- 75 % af dybstrøelsen spredes direkte fra stalden, hvilket minimerer miljøbelastningen. Ved at undgå markstakke mindskes fordampningen fra lageret.
- Gyllebeholdere er dimensioneret til at modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Bunden og siden i tankene er tætte og korrosionsbeskyttede
- Tankene tømmes jævnlige af hensyn til inspektion og vedligeholdelse, normalt 1 gang årligt
- Gyllen omrøres lige før den skal tømmes af tankene og spredes på marken
- Gylletankene er overdækket med:
  - Teltoverdækning (4.000 m³ og 5.000 m³)
  - Flydelag (900 m³)

Udbringning af husdyrgødning:

- Husdyrgødning analyseres for næringsstoffer og tildes herefter
- Gødningsmængden tilpasses afgrødernes behov
- Der spredes ikke husdyrgødning på marken når:
  - Er mættet med vand
  - Er oversvømmet
  - Er frossen
  - Er dækket med sne
- Der tilføres ikke gødning på stærkt skrånede arealer
- Der tilføres ikke gødning i nærheden af vandløb
- Der udbringes gødning umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstoffoptag forekommer

Fravalg af forsuring

Idet den nødvendige reduktion i meremission, for at nærliggende naturområder ikke belastes, er opnået ved anvendelse af præfabrikeret drænet gulv, foder optimering og overdækning af gylletankene er forsøringsanlægget fravalgt. Samtidig er der til en stor del tale om en eksisterende stald, hvor der ikke er sikkerhed for, at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg er endvidere relativt højt (min. 20.000 kwh), hvilket udgør en miljøbelastning i sig selv.

Fravalg af gyllekøling

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde, og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark, der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Fravalg af luftrensning

Det er ikke muligt at etablere luftrensning idet alle af produktionsbygningerne er med naturlig ventilation.

Egenkontroller

- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav.
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.
- Gennemgang af stald og mark sammen med fagkonsulenter ved behov.
- Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb.

- *Ejendommens forbrug registreres løbende. Dokumenteres med udskrift af revisionsliste.*
- *For at kunne dokumentere et lavere proteinindhold i foderet i forhold til normen opbevares foderplaner og indlægssedler på ejendommen.*
- *Hvis f.eks. elforbruget stiger tages der kontakt til energiselskabet, hvorefter der udarbejdes en handlingsplan for at nedsætte forbruget.*

Management

- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov.*
- *Der er fast dyrlægeaftale.*
- *Der udarbejdes mark- og gødningsplaner for bedriften.*
- *Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi (f.eks. fasefodring) evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.*
- *Der føres sprøjtejournal og medicinjournal.*

Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 9).

Kommunen har med baggrund i redegørelsen vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. Kommunen vurderer derfor, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår for disse områder.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrmiljøloven er overholdt.

9. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

I dette kapitel beskrives og vurderes evt. alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, men fravalgt. Der er kun krav om alternative vurderinger i forhold til ansøgninger efter § 12 stk. 2. 0-alternativet kræves af EU, og er ansøgers beskrivelse af, hvordan bedriften kan udvikles, hvis den ansøgte produktion ikke gennemføres.

9.1. Alternative løsninger

Et alternativ til den valgte placering af den nye goldkoafdeling på 'Kjærholm' kunne være at placere stalden ca. 75 meter længere mod syd, således at den ville komme til at ligge mellem den eksisterende og den lille gyllebeholder. Denne placering er ikke optimal, dels vil den placering passe bedre til en stald på 1.000 m², da den vil ligge indeklemmt mellem stald og gylletank. En stald på 1.000 m² vil ikke kunne give dyrene tilstrækkelig areal til at kunne sikre dyrevelfærden i stalden. En placering 75 meter mod syd vil begrænse mulighederne for på sigt eventuelt at kunne udvide produktionen. Endvidere vil goldkoafdelingen med en placering øst for kostalden komme til at ligge i den mest hyppige vindretning i forhold til kostalden, hvorved der vil være risiko for overførsel af vindbåren smitte til de nyfødte kalve. Ligeledes vil det være et problem at få optimal naturlig ventilation i stalden, så længe goldafdelingen vil ligge i læ af kostalden.

Med den valgte placering af goldafdelingen øst for plansiloanlægget gives der mulighed for en fremtidig udvidelse, og derudover ligger stalden mere frit hvilket skulle forbedre ventilationen i stalden.

En placering vest det eksisterende anlæg er fravalgt, da det ikke vil være hensigtsmæssigt at lægge stalden på modsatte side af Tuenvej. Dette ville give gene for de øvrige trafikkanter på Tuenvej og tilmed forringe logistikken på ejendommen.

En 3. placering kunne være længere mod øst, men dette er fravalgt da habitatområde H3 Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose ligger ca. 800 meter mod øst. En placering tættere på Tolshave Mose kunne tænkes at have negativ indflydelse på dette naturområde. Tolshave Mose er udpeget som et § 7 område, der er følsom for forurening fra luftbåren ammoniak.

Kommunen vurderer samlet set, at de behandlede alternativer ikke er bedre end det ansøgte projekt.

9.2. 0-alternativet

I enhver landbrugsproduktion er der et løbende behov for tilpasning af produktionen i forhold til ydere forhold. Der er behov for rationaliseringer, specialiseringer og en øget produktion for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal udvides og specialiseres.

Hvis en udvidelse ikke finder sted, vil det økonomiske grundlag for produktionen forsvinde, hvilket betyder, at en afvikling af produktionen reelt er påbegyndt.

Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring Tuenvej 450 ikke øges yderligere. Det vil dog også betyde, at der ikke vil blive etableret overdækning på den store gyllebeholder.

Det er kommunens vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Tuenvej 450 ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen på Tuenvej 450, er det kommunens vurdering, at udvidelsen på Tuenvej 450 ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring Tuenvej 450 end ved den nuværende produktion – jf. kapitel 6 om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

Det er kommunens vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Tuenvej 450, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Hirtshals den 11. december 2008

Anne Samsøe-Petersen

Teknik & Miljø

Team Landbrug

10. BILAG

10.1. Bilag 1: Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Ejeren af ejendommen "Kjærholm", Thorbjørn Thomsen, ønsker at udvide mælkeproduktionen fra 249 DE til 473 DE.

Husdyrholdet består før udvidelsen af ca. 200 køer plus opdræt. Efter udvidelsen består dyreholdet af ca. 370 køer af stor race plus de store højdrægtige kvier.

I ansøgt produktion forventes der et naturligt udsving af antal dyr indenfor hver dyreart på 10 %.

Udvidelsen vil delvist ske i de eksisterende stalde. For at få plads til flere malkekøer i stalden, er det planen at sløjfe en mindre kælvningsafdeling i den nuværende kostald.

Derudover skal der opføres en ny stald på 2.207 kvadratmeter nord for den nuværende kostald.

For at fremtidssikre bedriften er det planen at sløjfe en ældre gylletank på 900 kubikmeter, da denne ikke er tidssvarende.

Den nye bygning vil være en stålspærskonstruktion, der måler 20 X 50 meter, og vil have samme højde som kostalden, 10 meter.

Der er naturlig ventilation i alle staldafsnit.

For at fremtidssikre bedriften opbevaringsforhold af husdyrgødning er der et ønske om at opføre en ny overdækket gyllebeholder på 5.000 kubikmeter. Dette sker fordi ejer pt. er afhængig af at leje opbevaringskapacitet på andre ejendomme.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Ejer lever op til kravet om 15 % ammoniakreduktion ved hjælp af en ændret fodring og en miljøvenlig håndtering af dybstrøelsen på ejendommen.

Fremover vil køerne kun få tildelt 160 gram protein/FE, hvilket giver en positiv effekt på kvælstofudskillelsen fra dyreholdet. Derudover bliver størstedelen af dybstrøelsen spredt direkte fra stalden og ud på marken, hvilket også giver en forbedret miljøeffekt.

Den nye kælvningsafdeling indrettes med dybstrøelse ud fra hensynet til dyrevelfærd. Ungdyrstalden anvendes til dyr under 6 mdr. og derudover skal alle kælvninger foregå i det nye afsnit.

Endelig vil ejer overdække den nye tank på 5.000 kubikmeter og den ældre tank på 4.000 kubikmeter med en fast overdækning. Dette sker for at minimere ammoniakfordampning fra lageret, og for at mindske antallet af gylletransporter.

Der er altså indregnet 5 forskellige miljøforbedrende tiltag:

1. En foderkorrektio n på 160 g protein/FE til malkekøerne.
2. Der er valgt et præfabrikeret gulv i den del af nuværende kostald der renoveres.
4. De nye stipladser i goldkoafdelingen indrettes ligeledes med drænet gulv.
5. Gylletankene overdækkes for at sikre en minimal miljøbelastning.
6. 75 % af dybstrøelsen spredes fremover direkte fra stalden og ud på mark, hvor den indarbejdes i jorden inden for 6 timer.

Disse tiltag sker for at give en neutral belastning af Tolshave Mose, der er beliggende ca. 730 meter øst for anlægget.

Tolshave Mose er udpeget som Natura 2000 område, og derfor er der krav om en neutral miljøbelastning hvis udvidelsen skal kunne finde sted.

Al udbringning af kvæggyllen sker via nedfældning således, at fordampningen holdes på et minimum.

Ejer har enkelte marker i nitratfølsomme områder for drikkevand. Derfor er der indregnet en øget andel

af efterafgrøder på 10 % og reduktion i kvælstofkvoten på 18 %. Disse 2 kombinerede tiltag sikre en

negativ udvaskning af nitrat og at beskyttelsesniveauet på 50 mg nitrat/l overholdes.

Ejer har ikke arealer indenfor fosforklasserne, men enkelte arealer indenfor Nitratklasse 1, der er følsomme for overfladevand.

Derfor er reduktionsprocenten beregnet til 94%, hvilket betyder at der ikke må udbringes husdyrgødning med mere end 2,16 DE/ha da ejer har et k12 sædskifte.

Dyretrykket i nudriften er jvf. tidligere godkendelse opgjort til 2,3 DE/ha. I ansøgt produktion falder dyretrykket til 1,79 DE/ha.

Lokalisering og landskab

Den nyopførte bygning kan ses på skitsen, den valgte placering overholder alle afstandskrav. Det er ikke planlagt yderlige beplantning rundt om foderladen.

Den samlede bygningsmasse udgør 6.760 kvadratmeter i nudriften, plus de udendørs siloer, der udgør

2.160 kvadratmeter. I ansøgt produktion rives den gamle gylletank på 900 kubikmeter ned, og der

opføres i stedet en staldbygning til kvierne på 1.000 kvadratmeter. Dermed øges den samlede

bygningsmasse fra 6.760 kvadratmeter til 7.260 kvadratmeter.

Generelle afstandskrav

Den korteste afstand til naboer er ca. 165 m, men det er til en minkfarm uden beboelse. Afstanden til nærmeste nabobeboelse er 205 m nord-vest for ejendommen. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse er ca. 2 km i luftlinje.

Landskabelige hensyn

De fleste udbringningsarealer ligger i områder med mindre drikkevandinteresse. Der er en del øvrige udpegninger inden for udbringningsarealerne. Øst for ejendommen er som før nævnt Tolshave mose der er EU-fuglebeskyttelses område. Derudover ligger der 3 moser nær ejendommen. Der ligger også flere kulturrenge tæt på ejendommen. Vest for ejendommen er der også en særlig udpegningsareal. Den omhandler beskyttelsen af engsnarren.

Energi

Se skema nedenfor.

Energibesparende foranstaltninger

Glødepærer, som er tændt et par timer om dagen, bør erstattes af A-pærer. En A-pære sparer 75 % i forhold til en tilsvarende glødepære.

Det billigste lys er sollyset. Ved at holde vinduer, ovenlysvinduer og -tagplader rene kan der opnås en besparelse på dette område. De lyse farver i staldene, det giver bedre udnyttelse af lyset. Kalkning/hvidtning giver mere lys.

Der sidder reflektorer på lysstofrør, således at lyset effekten er høj. Hyppig vask af lysstofrør sikrer ligeledes at energien til belysning udnyttes effektivt.

Køletanken er tilsluttet et varmegenvindingssystem, der bruges til opvarmning af vandet til 55 grader, inden det løber ind i varmtvandsbeholderen. Varmegenvindingen betyder at vandvarmeren ikke skal bruge så meget energi at opvarmning af vandet. Det varme vand anvendes til rengøring af malkeanlægget og til at blande mælkepulver med.

Flytning af gylle i lastbil er også meget mere effektivt end tilsvarende flytning med traktor og vogn.

Udnyttelsen af energien er bedre ved anvendelsen af lastbil, og derudover flyttes der en større mængde per læs.

Vand

Se skema nedenfor

Vandbesparende foranstaltninger

Dansk kvæg afprøver i øjeblikket en såkaldt 3 trinsvask, i stedet for den traditionelle 5 trinsvask. I et

3-trinsvask er 2 gennemskyd fjernet, og de første erfaringer, tyder på er systemet vasker rent nok. Hvis dette holder stik skal ejer naturligvis skifte til dette vandbesparende system.

Der foretages dagligt kontrol af vandkopper og af vandkar, dels for at sikre dyrenes velfærd og forhindre spild af vand.

Døde dyr

Se skema nedenfor

Fast affald

Se skema nedenfor

Spildevand

Se skemaet nedenfor

Transport

Se skema nedenfor samt bilag 4 for transportveje.

Risici

Der er udarbejdet en beredskabsplan som ses i bilag 9

Støjkluder

Beskrivelse af støjkluder

Der malkes 2 gange dagligt, morgenmalkning omkring kl. 05, og aftenmalkning afsluttes omkring kl. 19, hvorefter systemet vasker i yderligere i en halv time.

Vakuumpumpe er placeret indenfor og er i installeret i et isoleret stald.

Blandingen tager omkring 30 min dagligt. Blanding af foderet sker i tidsrummet 8-9

Det forventes 10 dage med ensilering af græs og majs. Her vil der være støj fra finsnitte, gummiged, traktorer osv.

Driftsperiode for støjkluder

Der vil komme støj fra bedriften i tidsrummet 05-19. Støjen vil være der året rundt.

Tiltag mod støjkluder

Vakuumpumpen står i et isoleret rum, således at støjen fra denne dæmpes.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Muldvarpe og mosegrise vil blive bekæmpet i det omfang problemet måtte forekomme. Muldvarpe bekæmpes med saks eller ved hjælp af fosforbrinte-kapsler.

Fluegener

I og med der er tale om en sengestald med gyllesystem vil der blive udsat rovfluer, for at bekæmpe fluelarverne. Udsprøjtning af fluegift vil ikke have en særlig god effekt, idet der alt for

stort volumen i stalden til at koncentrationen af fluegift vil være for lavt til at give den ønskede effekt. I dybstrøelsen, kalve og kælvningsbokse vil der blive udvandet Neporex mod flurlarverne, idet det er eneste effektive mulighed.

Rottebekæmpelse

Ejendommen vil blive tilmeldt bekæmpelses-ordningen hos Dansk Skadedyr kontrol. Ejendommen tjekkes 1 gang månedligt.

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Ejer har erkendt at denne arbejdsopgave udføres bedst af maskinstation, derfor opbevare ejer ikke pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og kemikalier

Spildeolie opbevares i lukkede olietønder indtil det afleveres til kommunal modtagestation.

Ensilageopbevaring

Grovfoder bliver opbevaret i et udendørs siloanlæg på 2160 kvadrat meter. Råvare som roepiller rapskager bliver opbevaret inden døre i foderladen. En del hal og wrapballer opbevares ligeledes udendørs.

Diverse

Lysforhold

Anlægget vil være belyst i tidsrummet 05 19. Der vil også være vågebelysning om natten.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

I tilfælde af ophør af produktion på ejendommen vil der ske følgende: Landbrugskemikalier, både til rengøring og markbruget, vil blive videresolgt til aktive landmænd, således at de kan bruges til det formål de er fremstillet til. Lagre af husdyrgødning, vil blive brugt/overdraget i forhold til gældende regler fra plantedirektoratet. Olietanke vil blive tømt sløjfet i tilfælde af de ikke er nødvendige fremover.

B. SPILDEVAND

Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Forbrug	11.000	15.000	Gyllebeholder	Gyllebeholder
Sanitært spildevand (drift)	-	-	Ikke toilet i stald	-
Vaskeplads	25	25	Gyllebeholder	Gyllebeholder
Mælkerum og malkestald	200	300	Gyllebeholder	Gyllebeholder
Tagvand fra stalde	5900	7400	Faskiner	Faskiner
Ensilageplads	1500	1500	Gyllebeholder	Gyllebeholder

Evt. bemærkninger:

100 % af spildevandet ledes til gyllebeholder. Kun tagvand afledes til dræn (se oversigtskort)

C. FORBRUG AF RÅVARER, ENERGI OG VAND (tons, m³, kg, l)

Resurse	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (f.eks. tanktype, bygning og indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	34.000	38.200	Ståltank i maskinhus, 2000 l fra 1996
Fyringsolie	3000	3000	
Benzin	-	-	
Smøreolie	450 L	450 L	

Halm til halmfyr	-	-	
Kunstgødning	50.000 kg	45.000	Delvis i maskinhus, afhentes umiddelbart inden brug på grovvaren
Foder	600 tons	1100 tons	Betongulv i Maskinhus
Elforbrug til lys opvarmning m.m.	140.000 kWh	180.000 kWh	
Drikkevand og vaskevand (drift)	11.000 L	15.000 L	Tilsluttet privat alment vandværk

Evt. bemærkninger:

D. TRANSPORT TIL OG FRA EJENDOMMEN

	Antal/mængde pr år		Kapacitet pr transport		Antal transporter pr år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Levende dyr: slagt	14. dag	14. dag	5 stk	6 stk	26 stk	26 stk
Levende dyr: opfedning	14. dag	14. dag	5	7	26 stk	26 stk
Levende dyr: Kvier	mdr	mdr	10	15	12 stk	12 stk
Døde dyr	7000 kg	10.000 kg	*	*	26	26
Indkøbt foder, kraftfoder	10. dag	10. dag	8 t	18 t	36 stk	36 stk
Indkøbt foder, mask og pulp	14. dag	14. dag	11,5	25	26 stk	26 stk.
Eget korn o.l.	0 T	0	-	-	-	-
Eget grovfoder	2550 T	5475	12 t	12 t	212	456
Gylle	5055 T	11050 t	20 t	25 t	252	442
Dybstrøelse	100 T	100 t	15	15	7	7
Dieselolie	34.000 l	38.200l	2000 l	2000	17 stk.	19 stk.
Tankbil, mælk	182 stk	182 stk	7000 l	16.000l	182 stk	182 stk
Halm fra mark	150 t	266 t	10 t	10 t	15	27
Andet						

Evt. bemærkninger (bl.a oplysninger om tidspunkt på året for transporter)

E. AFFALD

Affaldstype	Mængde pr. år	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	6.000 kg	400 l container	Renovation
Døde dyr	10.000 kg	Under låg	DAKA
Landbrugsplast	1.500		Renovation
Papir/nylonsække	4.500		Renovation
Klinisk risikoaffald		Beholder af slagfast plast	Modtagestation
Emballage fra sprøjtemidler		Skyllles grundigt	Renovation
Sprøjtemidler			Modtagestation
Spildolie	450 l	Lukkede tønder	Modtagestation
Oliefiltre	25 kg	metalspand	Modtagestation
Akkumulatorer	10	metalspand	Modtagestation
Dæk			
Jern/metal	1000 kg	Udendørs	Uniscrap

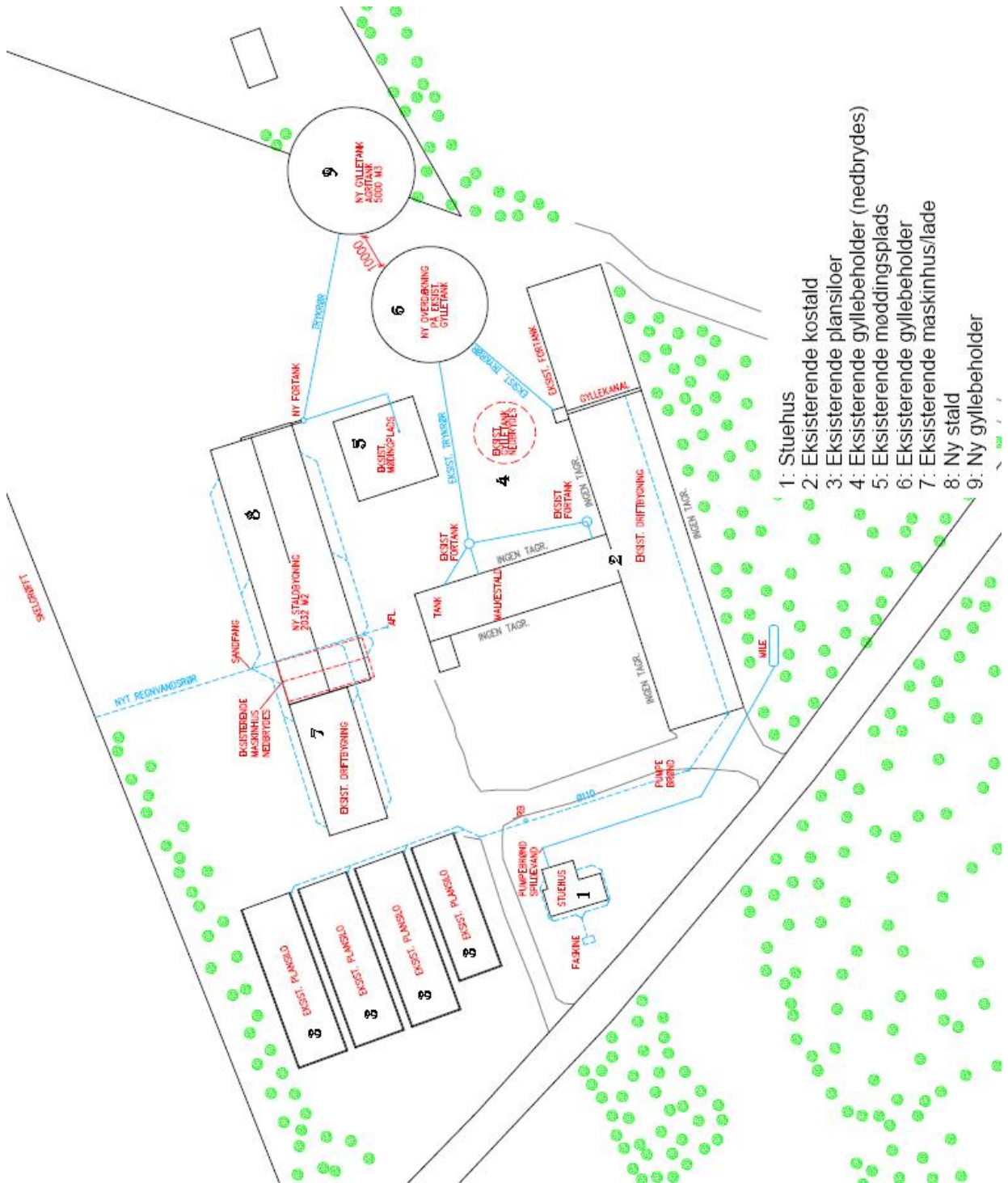
Evt. bemærkninger:

10.2. Bilag 2: Anvendte omregningsfaktorer vedr. DE

Fra Bekendtgørelse nr. 1695 om "Husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v." af 19. december 2006.

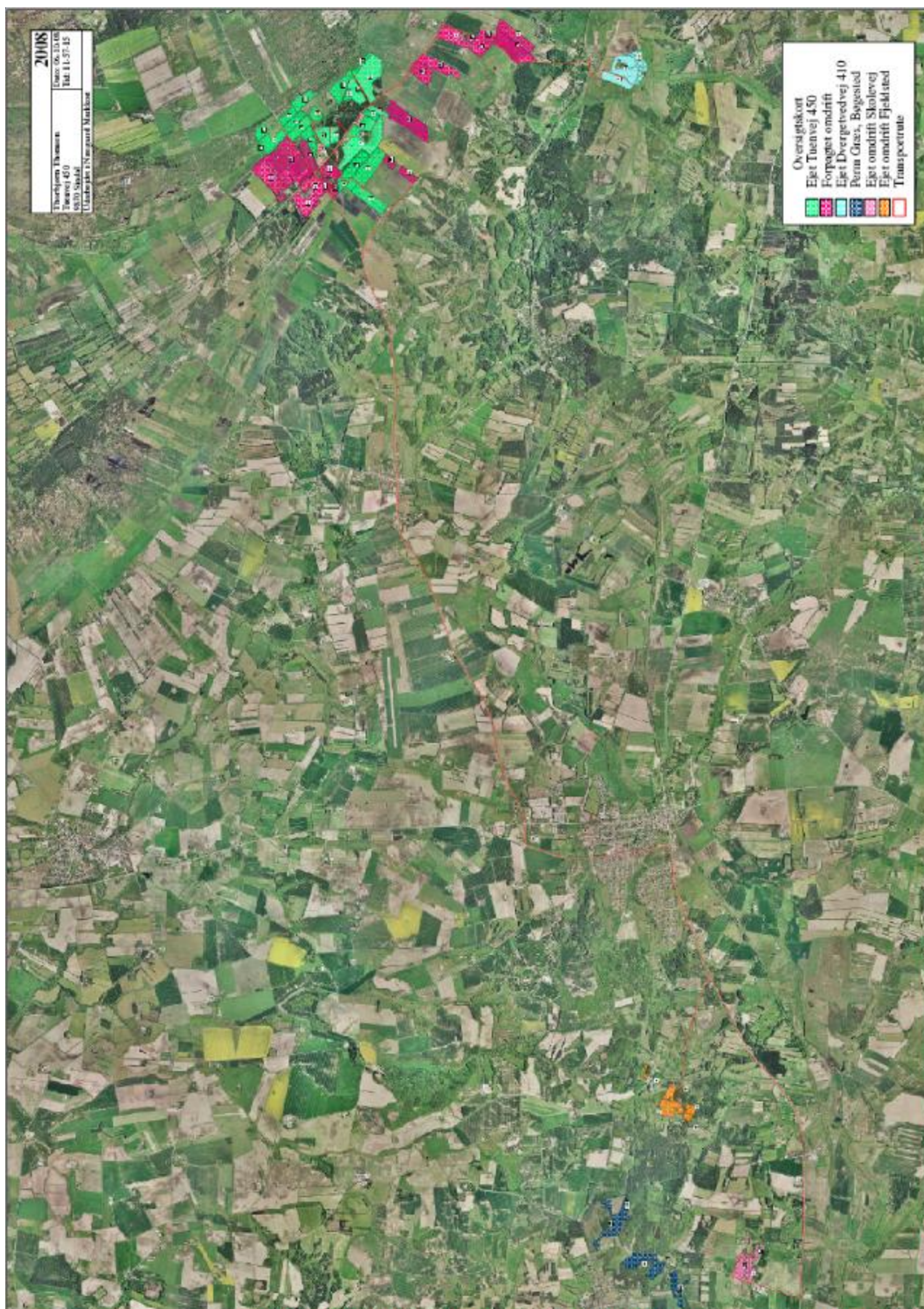
Table 8: Beregning af dyreenheder		
Omregningsfaktorerne er fastsat ud fra normal 2000, der er udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning og offentliggjort i DJF-rapport nr. 36 (november, 2001). 1 dyreenhed (DE) er fastsat ud fra 100 kg N ab lager pr. DE i det staldsystem med mindst kvælstofab. Dyreenheder for kvæg er dog fastholdt på samme niveau som i bekendtgørelse nr. 877 af 10. december 1998, hvor 1 dyreenhed blev fastsat som 100 kg N ab lager ud fra et gennemsnit af staldsystemer.		
Kvæg:		
Dyretype	Enhed	Antal enheder til 1 DE
Årsko (malkekvæg tung race uden opdræt)	1 årsko	0,85
Årsko (malkekvæg Jersey uden opdræt)	1 årsko	1,00
Årsopdræt, kvier og stude, 0-6 mdr. tung race	1 årstyr	4,9
Årsopdræt, kvier og stude, 0-6 mdr. Jersey	1 årstyr	6,4
Årsopdræt, kvier og stude, 6-28 mdr. tung race	1 årstyr	2,6
Årsopdræt, kvier og stude, 6-25 mdr. Jersey	1 årstyr	3,6
Årsammekøer (under 400 kg)	1 årstyr	2,3
Årsammekøer (400-600 kg)	1 årstyr	1,6
Årsammekøer (over 600 kg)	1 årstyr	1,4
Tyrekalve 0-6 mdr. tung race	1 produceret dyr	8,9
Ungtyr 6 mdr.-slagtning (440 kg) tung race	1 produceret dyr	4,5
Tyrekalve 0-6 mdr. Jersey	1 produceret dyr	12,5
Ungtyr 6 mdr.-slagtning (328 kg) Jersey	1 produceret dyr	8,2
Avlstyre tung race	1 årstyr	2,15
Avlstyre Jersey	1 årstyr	2,9
I. Korrektion for afvigende vægtgrænser for tyre (1 kg.)		
Ved afvigende vægtgrænser for tyre skal du korrigere på følgende måde ⁱⁱⁱ :		
1. Tung race:		
a) Fra fødsel til 6 måneder: 1600 kg tilvækst beregner du som 1 DE		
b) Fra 6 måneder til slagtning: 1000 kg tilvækst beregner du som 1 DE		
2. Jersey:		
c) Fra fødsel til slagtning: 1500 kg tilvækst beregnes som 1 DE		
II. Korrektion for en anden aldersmæssig sammensætning for opdræt (1 mdr.)		
På bedrifter, hvor opdrættet eller stude har en anden aldersmæssig sammensætning end ved normal forekomst af opdræt i en kvægbesætning, skal antallet af årstyr pr. DE beregnes ud fra gennemsnitsalderen for opdrættet ud fra følgende formler:		
a) Opdræt, tung race: $\text{Årsdyr pr. DE} = 8,87 / ((\text{gennemsnitsalder i mdr.} \cdot 0,1124) + 1,48)$		
b) Opdræt, Jersey: $\text{Årsdyr pr. DE} = 8,90 / ((\text{gennemsnitsalder i mdr.} \cdot 0,0866) + 1,14)$		
Gennemsnitsalder i måneder skal angives som den gennemsnitlige alder i løbet af hele planperioden. Et årstyr beregnes som 365 foderdage.		
ⁱ For ældre tyrekalve end 6 måneder beregner du korrektionen ud fra produktionen af tyrekalve fra 6 mdr. til slagtning ligesom yngre tyrekalve end 6 mdr. beregnes ud fra produktionen af tyrekalve fra 0-6 mdr.		
ⁱⁱ Hvor du ikke kender den præcise vægt, fastsætter du vægten til og med 13 mdr. på følgende måde:		
• <i>Tyre af tung race:</i> Fødselsvægten er 40 kg, tilvæksten 30 kg pr. mdr. op til 6 mdr. og herefter 33 kg pr. mdr.. Tyre af ammekøer beregnes som tung race,		
• <i>Jerseytyre:</i> Fødselsvægten er 25 kg, tilvæksten 20 kg pr. mdr. op til 6 mdr. og herefter 28 kg pr. mdr.,		
• <i>Avlstyre</i> beregnes som tyre op til 440 kg for tyre af tung race og 328 kg for Jerseytyre.		

10.3. Bilag 3: Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

10.4. Bilag 4: Transportveje

10.5. Bilag 5: Oversigt over lyskilder

10.6. Bilag 6: Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Natura 2000

Der ligger Natura 2000 områder indenfor ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose (EF-habitatområde 3), der ligger omkring 0,8 km fra driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen. Nærmeste Natura 2000 område er Jerup, Råbjerg og Tolshave Mose, der ligger 0,0 – 0,2 km nordøst for udbringningsarealerne.

Natura 2000 området omfatter en mosaik af brunvandede søer, heder, klitter og overdrev. Udpegningsgrundlaget for området omfatter arter som trane, rødrygget tornskade og hedepletvinge. Hedepletvinge er observeret lige indenfor Natura 2000 områdets grænse nærmest ejendommen. Det fremgår af basisanalysen, at hedepletvinge i Natura 2000 området, der er et af dens få levesteder i Danmark, trues af tilgroning med høje græsser, træer og buske. Tilgroningen har en negativ effekt på såvel nektraplanter som lavernes foderplanter – f.eks. djævelsbid. Djævelsbid er en meget vigtig værtsplante for hedepletvinge og yderst følsom over for ammoniakafsætning.

Merdeposition fra udvidelsen er beregnet til 0,0 kg N/ha per år i naturpunkt 2-3 og 0,0 kg N/ha per år i naturpunkt 1 samt 4-5 (Fig. 1 og Tabel I). Arealerne vurderes af Hjørring Kommune til at have en tålegrænse på 10,0 – 12,5 kg N/ha per år, mens de brunvandede søer vurderes til at have en tålegrænse på 5,0 – 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 15,1 kg N/ha per år.

I beregningerne for afsætning af ammoniak indgår ikke bidrag fra udbringning af husdyrgødning. Det kan derfor ikke udelukkes, at udbringningsarealerne, der grænser op til de Natura 2000 kvælstoffølsomme arealer (naturpunkt 1-5), har en negativ påvirkning på disse arealer. Der skal derfor ske nedfældning af husdyrgødning i en zone på 1000 meter fra Natura 2000 området (Fig. 2).

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området.

Bilag IV arter

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er registreret spidssnuet frø *Rana arvalis* omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af ejendommen (naturpunkt 3). Herudover kan enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra* og markfirben *Lacerta agilis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Områdets vandhuller, der fungerer som opholdssted for spidssnuet frø, er typisk brunvandede søer, som er følsomme over for afsætning af ammoniak. Hjørring Kommune vurderer, at søerne har en tålegrænse på 5,0 – 10,0 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 15,1 kg N/ha per år. Hjørring Kommune vurderer på denne baggrund, at en forøget afsætning af ammoniak på 0,0 kg N/ha per år må betragtes som en uvæsentlig påvirkning af leve- og opholdssted for spidssnuet frø.

Hjørring Kommune vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for spidssnuet frø.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden.

Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlede areal på 2.500 m².

●Naturværdi på arealer beskyttet efter § 3

I Hjørring Kommune er arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3, og som ikke er beskyttede efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, tildelt en naturværdi efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med gode muligheder for spredning af dyr og planter i Hjørring Kommune.

En række forhold inddrages i værdisætningen af en lokalitets naturværdi. Det gælder områdets:

- Naturkvalitet
- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr
- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

§ 3 arealerne, der ligger indenfor en radius af 1000 meter fra ejendommen (Fig. 1), er beliggende i områder, der er udpeget dels til regionale naturområde og dels til økologiske forbindelser. Områder udpeget som regionalt naturområde og økologiske forbindelser skal sikre levesteder for planter og dyr samt sikre, at barrierer for spredningen af planter og dyr så vidt muligt undgås.

Hjørring Kommune vurderer på denne baggrund, at § 3 arealerne, der grænser op til naturpunkt 7, har en middel naturværdi (Fig. 1).

●Kumulativ effekt i forhold til N-deposition

Der er ikke andre ejendomme med dyrehold større end 75 DE indenfor 1000 meter af udvidelsen. Hjørring Kommune vurderer, at der ikke er en kumulativ effekt med hensyn til deposition af ammoniak i de nærliggende naturområder. Det kan ikke udelukkes, at der med tiden sker forringelser af de nærliggende naturområder, hvis der kommer flere udvidelser af ejendomme indenfor 1000 meter af naturområderne.

●N-deposition

Udvidelse af bedriften medfører en stigning i den luftbårne ammoniakbelastning på 234 kg N/år fra stald- og lageranlæg. Den samlede emission fra anlægget er på 3.608 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Indenfor en radius på 1000 meter af ejendommen er der registreret overdrev efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt flere overdrev, heder, moser, kultur- og naturenge, søer og vandløb beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrev er den mest følsomme naturtype overfor ammoniakdeposition indenfor bedriftens nærområde (Fig. 1).

Hjørring Kommune vurderer, at mose og søer (naturpunkt 7) har en tålegrænse på 15,0-17,5 kg N/ha per år. Den generelle baggrundsbelastning for området er 15,1 kg N/ha per år.

Merdepositionen i et udvalgt naturpunkt (7) i mose og søer er beregnet til 0,0 kg N/ha per år (Tabel I). I beregningerne indgår ikke bidrag fra udbringning af husdyrgødning.

Naturpunkt 7:

En § 3 mose og sø, som ved udvidelsen tilføres 0,0 kg N/ha per år (Tabel I). Arealerne vurderes til at have en middel naturværdi og vurderes at være vigtigt for områdets naturnetværk. Den samlede belastning af arealet vurderes ikke at overskride tålegrænsen for naturtypen. En tilførsel på 0,0 kg N/ha per år må derfor betragtes som en uvæsentlig merbelastning.

Hjørring Kommune vurderer, at medbelastningen fra bedriften har en neutral effekt for de berørte § 3 arealer (naturpunkt 7), da den tilladte merbelastning ikke er overskredet og tålegrænsen ikke overskrides med den beregnede merbelastning i naturpunkt 7.

● **Udbringingsarealer i forhold til beskyttede naturarealer**

Udbringingsarealerne støder op til § 3 beskyttet mose, kultur- og natureng (Fig 3). Disse arealer vurderes ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte udvidelse.

Kulturrenge kun må anvendes som udbringingsarealer, hvis de er anvendt som dette inden 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringingsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med den påtænkte udvidelse.

● **Stærkt skrående arealer**

En del af udbringingsarealerne grænser op til det beskyttede vandløb Norså, der er målsat som B3 vandløb (karpefiskevand) og kvalitetsmålsat til forureningsgrad II-III (kritisk forurennet).

Udbringingsarealerne skrånede ikke kraftigt ned mod Norså. Udvaskning af fosfat og kvælstof vurderes på denne baggrund ikke at udgøre en betydelig risiko for vandløbenes miljø.

Økologiske forbindelser

Områder udpeget som økologiske forbindelser efter Regionplan 2005 skal sikre levesteder for planter og dyr samt sikre at barrierer for spredningen af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 5.3.7 og 5.3.8.

Naturarealerne samt en mindre del af udbringingsarealerne øst for ejendommen ligger indenfor områder udpeget som økologisk forbindelse.

Merbelastningen i forbindelse med etablering af bedriften vurderes af Hjørring Kommune ikke at forringe funktionen af den økologiske forbindelse, da arealanvendelsen ikke ændres.

Fredninger

Nærmeste fredede område er Fredningen ved Eskær Skov, der ligger 2,0 km vest for ejendommen. Hjørring Kommune vurderer, at ammoniakfordampning derfor er eneste potentielle påvirkning fra udvidelsen.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

A-målsatte søer

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen. Nærmeste A-målsatte sø er søerne lige syd for Råbjerg Mile, som ligger mere end 10 km fra ejendommen.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Ejendommens andel af den luftbårene ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

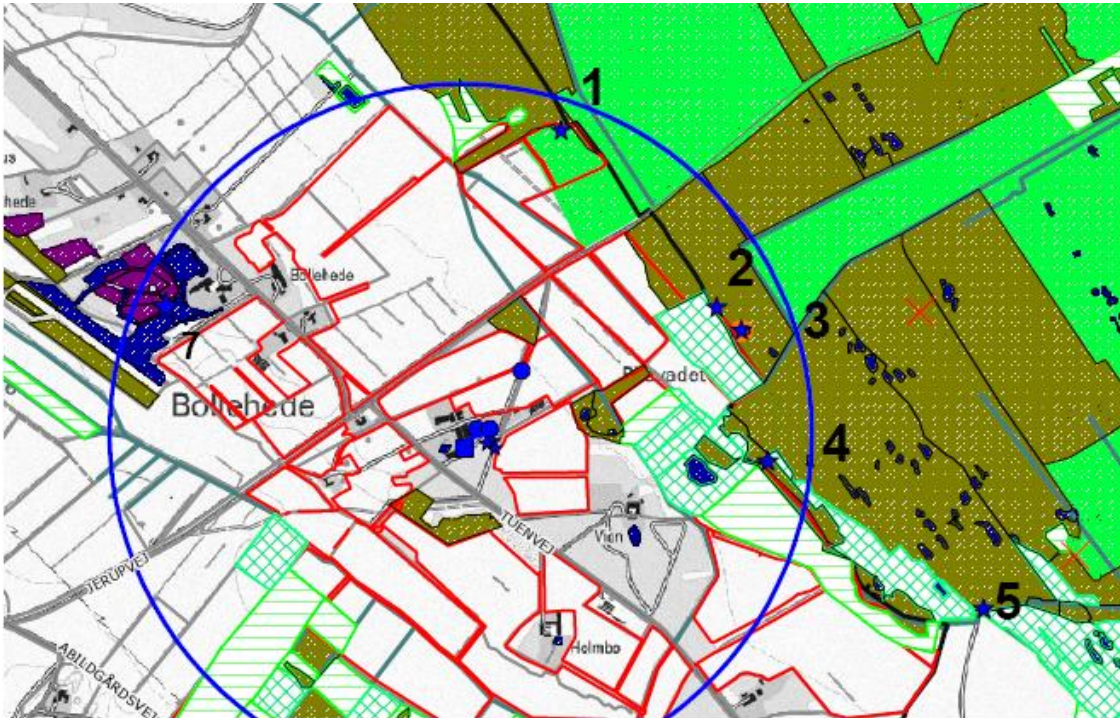
Hjørring Kommune vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

Øvrige bemærkninger

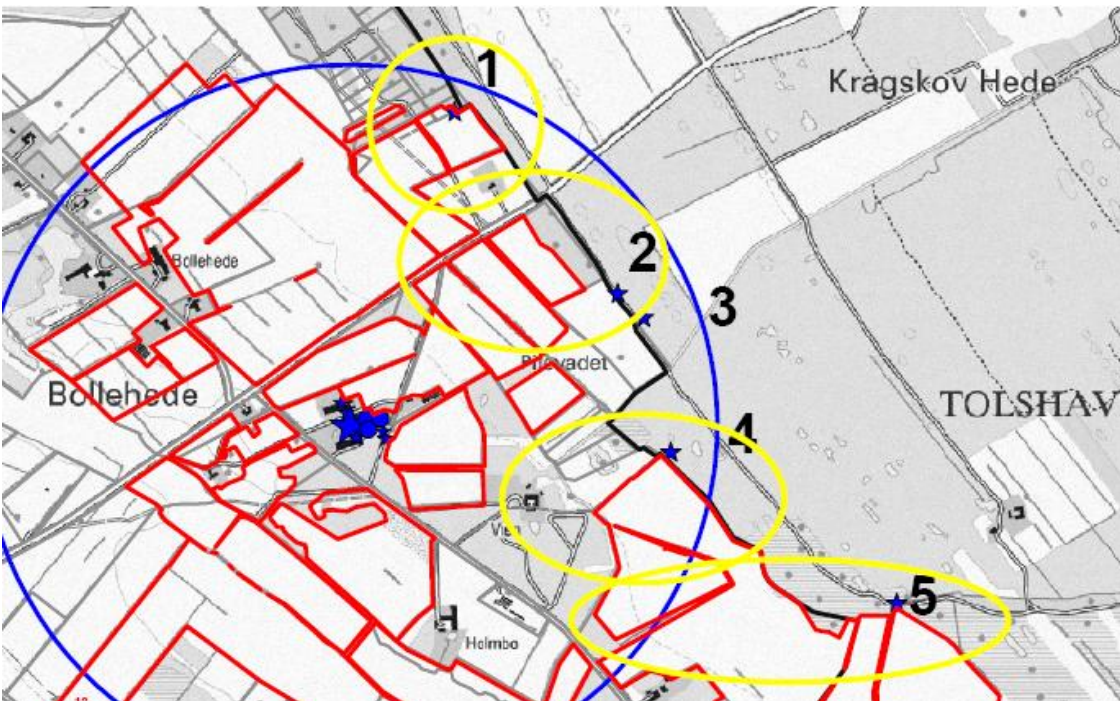
Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer, beregning af kvælstofdeposition med de bedst tilgængelige modeller samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Table I. Beregnet merdeposition i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde og lager anlæg.

Naturpunkt	Naturtype	Naturkvalitet	Tålegrænse (kg N/ha per år)	Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)	Målsat Naturværdi	Beregnet merdeposition (kg N/ha per år)	Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	Afstand fra staldanlæg til naturpunkt (m)	Afstand fra lageranlæg til naturpunkt (m)
1	Overdrev m.v., Natura 2000	Middel	10,0 – 12,5	15,1	Høj	0,0	0,0	830 – 900	840 – 880
2	Overdrev m.v., Natura 2000	Middel	10,0 – 12,5	15,1	Høj	0,0	0,0	760	670 – 880
3	Brunvandet sø, Natura 2000	Middel	5,0 – 10,0	15,1	Høj	0,0	0,0	790 – 800	710 – 850
4	Overdrev m.v., Natura 2000	Middel	10,0 – 12,5	15,1	Høj	0,0	0,0	790 – 840	740 – 900
5	Overdrev m.v., Natura 2000	Middel	10,0 – 12,5	15,1	Høj	0,0	0,0	1480 – 1560	1440 – 1600
7	§ 3 mose og sø		15,0 – 17,5	15,1	Middel	0,0	0,7	860 - 900	880 – 1040

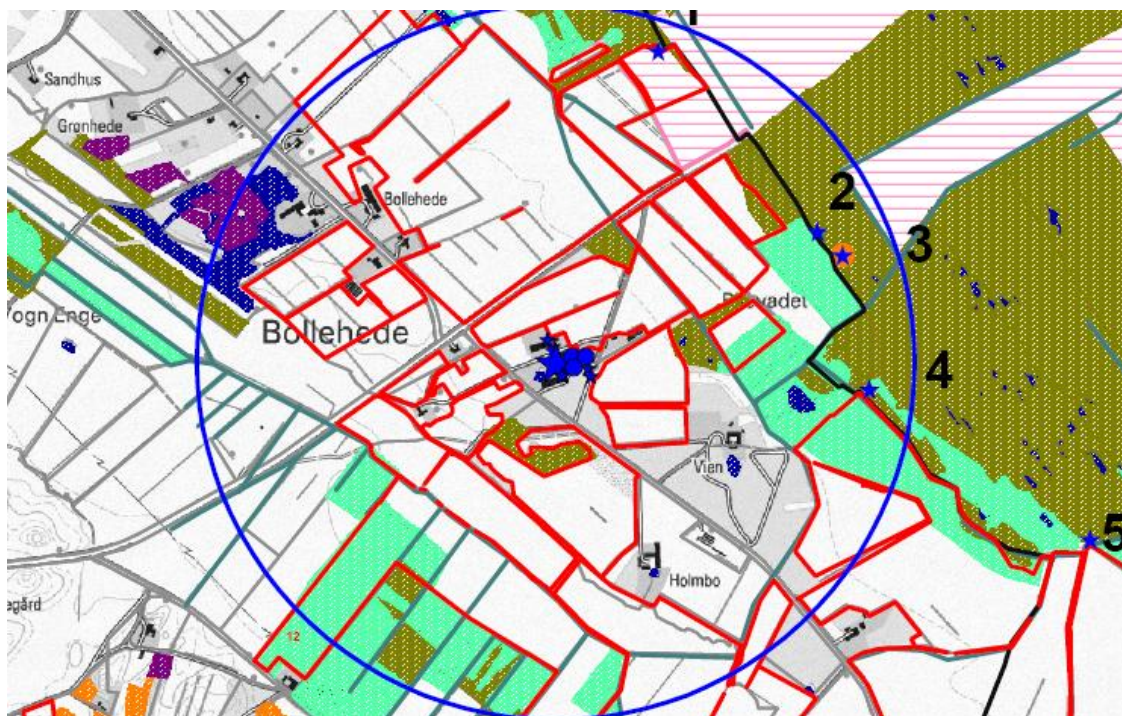

Figur 1. Ejendommens (blå firkant) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-7 (blå stjerne) og arealer beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Blå cirkel angiver 1 km radius omkring ejendommen. Udbringningsarealer er angivet med rød.

Figur 2. Udbringningsarealer, som har krav om nedfældning af husdyrgødning (gul cirkel).

Figur 3. Udbringningsarealer (angivet med rød) der ligger omkring ejendommen. Skraverede arealer er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

10.7. Bilag 7: Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter af 27.06.2007.

Kvægsædskifter:		Vårkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vinterkorn	Sædskifte-kløvergræs el. vedvarende græs	Helsæd + majs	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
K1	6% efterafgr.	45	5	15	20	15	100	98	80	65
K2	10% efterafgr.	42	8	15	20	15	100	96	80	65
K3	6% efterafgr.	36	4	10	30	20	100	94	70	60
K4	10% efterafgr.	33	7	10	30	20	100	92	70	60
K5	6% efterafgr.	26	4	10	40	20	100	94	60	50
K6	10% efterafgr.	24	6	10	40	20	100	92	60	50
K7	6% efterafgr.	17	3	5	50	25	100	88	50	45
K8	10% efterafgr.	15	5	5	50	25	100	86	50	45
K9	6% efterafgr.	8	2	5	60	25	100	86	40	35
K10	10% efterafgr.	6	4	5	60	25	100	84	40	35
K11	6% efterafgr.				70	30	100	80	30	30
K12	10% efterafgr.				70	30	100	80		
K13	Vedvarende græs				100		100	50		

10.8. Bilag 8: Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 4

I forhold til udpegningsgrundlagene for de berørte områder vurderes følgende at kunne blive påvirket af en øget tilførsel af kvælstof.

Odder, Havlampret, gråsæl og spættet sæl

- Fødegrundlaget (fisk) kan mindskes som følge af iltsvind i havet – for odder kan øget uklarhed i Elling å forringe fødesøgningseffektiviteten og havlamprettens gydepladser kan forringes af store mængder næringsstoffer (alger).

Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, større lavvandede bugter og vige, vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter der koloniserer mudder og sand:

- Ændringer i næringsstofindhold kan ændre artssammensætningen samt tæthed og udstrækning af bundflora og bundfauna og dermed tilstanden af naturtypen.

Ynglende liste I-arter:

- Splitterne, havterne, fjordterne, tejst: Fødegrundlaget (fisk) kan mindskes som følge af iltsvind.

Udpegningsgrundlagene

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 11

Hirsholmene

SPA 11 Hirsholmene				Vejledning
Splitterne		Y		F1
Fjordterne		Y		F1
Havterne		Y		F1
	Tejst	Y	T	F6 og F7

EF-Habitatområde nr. 4

Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Ås udløb

Nr.	Habitatområde	Kode	Udpegningsgrundlag
4	Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Ås udløb	1065	Hedepletvinge (<i>Euphydryas aurinia</i>)
		1095	Havlampret (<i>Petromyzon marinus</i>)
		1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
		1364	Gråsæl (<i>Halichoerus grypus</i>)
		1365	Spættet sæl (<i>Phoca vitulina</i>)
		1110	Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
		1170	Rev
		1180	Boblerev
		1210	Enårig vegetation på stenede strandvolde
		1220	Flerårig vegetation på stenede strande
		1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
		1330	Strandenge
		2110	Forstrand og begyndende klitdannelser
		2120	Hvide klitter og vandremiler
		2130	Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
		2170	Kystklitter med gråris
		2190	Fugtige klitlavninger
3260	Vandløb med vandplanter		

Ramsarområde nr. 8

Hirsholmene

R8	Hirsholmene	3697 ha	Kort
----	-------------	---------	----------------------

10.9. Bilag 9: Beredskabsplan

Beredskabsplan

2008

For

Kjærholm

Gdr. Thorbjørn Thomsen
Tuenvvej 450, 9870 Sindal

Redegørelse

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gården ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forurening, brand og lign.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i   Rød   mappe på   Kontoret i kvægstalden

Kopi af beredskabsplanen findes i   Stuehuset, Tuenvvej 450

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. Med angivelse af

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager
- Dieseltanke og olietanke
- Drænbrønde/regnvandsbrønd/afløb
- Udløbspunkter til vandløb/jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder mv.
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejdseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse m.m.

Beredskabsplanen er sket sammen med og på basis af oplysninger der er stillet til rådighed af:

Ejer/driftsleder   Thorbjøn Thomsen   Telefon nr.   98 96 55 39

Adresse   Tuenvvej 450
      9870 Sindal

Udarbejdet af   Slagtekalverådgivning
      Thomas Jacobsen

Kontakter

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ringes 1-1-2

Der er ikke telefon på ejendommen, men alle ansatte har mobiltelefon:

Thorbjørn 21 80 24 72

Britta 28 34 84 24

Miljømyndighed 72 33 33 33

Falck 70 10 20 30

Brandvæsen 70 10 20 30

Lægevagten 70 11 07 07

Tandlægevagt 70 20 02 55

Rådgiver 76 80 12 52

Dyrlæge 20 64 24 43

Foderfirma 70 25 5101

Elektriker 98 93 50 50

Smed 98 93 01 00

VVS 98 93 01 00

Ventilation Naturlig

Ved større tandskader kontaktes Aalborg sygehus på 99 32 11 11.

Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp tilkald da brandvæsenet på 1-1-2 og oplys

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Hvorvidt der er tilskadekomne og hvor mange
- Hvorvidt dyrene er kommet ud, dyreart og antal

Ejeren kontaktes på telefon 21 21 04 03

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis dette er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier. vis det ikke er muligt at slukke branden, skal branden begrænses ved at lukke døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet og oplys om

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder og brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe brand

I den nye stald er der placeret 2 slangevinder fordelt med en på hver ydervæg, samt 1
pulverslukker. Der er placeret pulverslukkere i værkstedet og i fyrrummet.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet

Overløb af gylle – instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 1-1-2 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne – RING 64-74 74 74

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til drænbrønd og vandløb. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer og lign. Afhængig af mængden af gylle. Hvis gyllen løber i vandløbet vil det ikke påvirke nærtliggende dambrug.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen

Ved overløb bremses videre udledning ved blokering af brønd A, se oversigtstegning

Derudover etableres der en recipient bag den nye gylletank, til evt. opsamling af overløb og lign.

Kemikalie- og oliespild – instruks

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie – RING 1-1-2 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne – RING 64-74 74 74

Savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker kan findes i :

Spåner er placeret i værksted

Forsøg opdamning for at undgå, at olie/kemikalier løber til drænbrønd Opdamningen kan evt. foretages med jord, halmballer og lign. Afhængig af mængden og arten. Er f.eks. olie løbet til dræn skal der laves en opdamning af vandløbet med en bigballe

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen

Brønd A blokeres for at undgå videre udledning fra matriklen

Stophaner / Hovedafbryder

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrydere m.v. er afmærket på oversigtskortet

Vand

Hovedhanen er placeret I et rum placeret bagerst i garagen, B

I stald Kvægstalden sidder stophanen i teknikrummet, D

Elektricitet

Hovedafbryder er placeret Garagen, B

EI - tavle sidder ved Garagen, B, Foderlade, C og Teknikrum D

Der bruges automatsikringer

Afbryder til Stald, gylle sidder ved Foderlade, C

Afbryder til Stald, lys, udmugning sidder ved Foderlade, C

Afbryder til Værksted sidder ved Foderlade, C

Afbryder til Syge/plejestald sidder ved Foderlade, C

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme. Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben. Begræns trækgener og varmeudvikling.

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til Energi Fyn telefon nr. 63-17 19 00 og forhør om varigheden af udfaldet

Der vil ved strømsvigt være alarm via SMS besked på mobil 21-21 04 03

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Bekæmpelsesmidlerne skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opslugning af spildt middel samt en skovl og eks. plasticpose/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer mv.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale, eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde evt. spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Kemikalie rummet er placeret i Værkstedet